International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences
(IJOSS) ISSN: 3023-8382

RESEARCH ARTICLE / Araştırma Makalesi

Open Access/Açık Erişim

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çok Yönlü Liderlik Yönelimi, Rekreasyonel Liderlik Davranışı ve Boş Zaman Yönetimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Investigation of the Relationship Between Multidimensional Leadership Orientation, Recreational Leadership Behavior, and Leisure Time Management Among Students of the Faculty of Sports Sciences

Furkan Şahin[1] Hayri Akyüz[2]

*Correspondence:
Hayri AKYÜZ
hayriakyuz@bayburt.edu.tr

[1]Bayburt University, Physical Education and Sports Department, Physical Education and Sports Department Program, furkansahin69@icloud.com
Orcid: 0009-0006-9308-2325

[2] Bayburt University, Physical Education and Sports Department, Physical Education and Sports Department Program, hayriakyuz@bayburt.edu.tr
Orcid: 0000-0002-8550-6689

https://doi.org/10.5281/zenodo.21066772

Received / Gönderim: 01.05.2026

Accepted / Kabul: 14.06.2026

Published / Yayın: 23.06.2026

Volume 3, Issue 2, June, 2026

Cilt 3, Sayı 2, Haziran, 2026

How to Cite This Article

APA 7
Şahin, F., & Akyüz, H. (2026). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çok yönlü liderlik yönelimi, rekreasyonel liderlik davranışı ve boş zaman yönetimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS), 3(2), 606–625. https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-14.pdf

Vancouver

Şahin F, Akyüz H. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çok yönlü liderlik yönelimi, rekreasyonel liderlik davranışı ve boş zaman yönetimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Int J Health Exerc Sport Sci (IJOSS). 2026;3(2):606-625. Available from: https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-14.pdf

Öz

Araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çok yönlü liderlik yönelimleri, rekreasyonel liderlik davranışları ve boş zaman yönetimi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilen çalışmada örneklem grubu toplam 385 (n) katılımcının bulunduğu Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların konu ile ilgili görüşlerinin alınması için 4 ayrı form kullanılmıştır. Bunlar; Kişisel Bilgi Formu, Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Ölçeği, Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği ve Boş zaman Yönetimi Ölçeği. Elde edilen tüm ham veriler SPSS (26. versiyon) yazılımında test edilmiştir. Verilerin analiz sürecinde ilk olarak tanımlayıcı analizler gerçekleştirilmiştir ve Parametrik testlerin kullanımına uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda; t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve ilişki testlerinden pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İlgili testler aracılığı ile yapılan sınamalar neticesinde katılımcıların çok yönlü liderlik yönelimine ilişkin cinsiyet, yaş ve haftalık boş zaman değişkeni bağlı istatistiki açıdan anlamlı bulgular tespit edilmiştir. Rekreasyonel liderlik davranışına ilişkin ise haftalık boş zaman ve yaş değişkenine bağlı istatistiki açıdan anlamlı bulgular bulunmuştur. Boş zaman yönetimine ilişkin cinsiyet ve sınıf düzeyi alt boyutuna bağlı istatistiki açıdan anlamlı bulgular bulunmuştur. Son olarak çok yönlü liderlik yönelimi, rekreasyonel liderlik davranışı ve boş zaman yönetimi alt boyutları arasında düzeyi ve yönü farklılık gösteren ilişkilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, çok yönlü liderlik, rekreasyonel liderlik, boş zaman yönetimi..

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between multifaceted leadership orientations, recreational leadership behaviors, and leisure time management among students of the Faculty of Sports Sciences at Bayburt University. To this end, a correlational survey model was used in the study, with a sample group consisting of 385 (n) participants from the Faculty of Sports Sciences at Bayburt University. Four separate forms were used to obtain the participants' opinions on the subject: Personal Information Form, Multifaceted Leadership Orientation Scale, Recreational Leadership Behavior Scale, and Leisure Time Management Scale. All raw data obtained were tested using SPSS (version 26) software. Descriptive analyses were performed first in the data analysis process, and it was determined that the data were suitable for use with parametric tests. In this context, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson correlation analysis were used. As a result of the tests conducted using these tests, statistically significant findings were found regarding the participants' multifaceted leadership orientation in relation to gender, age, and weekly leisure time variables. Regarding recreational leadership behavior, statistically significant findings were found depending on weekly leisure time and age variables. Statistically significant findings were also found regarding the gender and grade level sub-dimensions of leisure time management. Finally, it was concluded that there are relationships with varying levels and directions between the sub-dimensions of multifaceted leadership orientation, recreational leadership behavior, and leisure time management.

Keywords : Leadership, multifaceted leadership, recreational leadership, leisure management.

https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-14.pdf

IJOSS

Copyright and Open Access Statement: / Telif Hakkı ve Açık Erişim Beyanı : © The Author(s), 2026. This article is published as an open access article by IJOSS. It is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License, which permits unrestricted use, sharing, adaptation, distribution, and reproduction in any medium or format, provided that appropriate credit is given to the original author(s) and the source, a link to the Creative Commons license is provided, and any changes made to the original work are clearly indicated. Unless otherwise stated in a credit line, all images or third-party materials included in this article are covered by the article's Creative Commons license. If any material is not covered by the Creative Commons license and the intended use is not permitted by statutory regulation or exceeds the permitted use, permission must be obtained directly from the copyright holder. To view a copy of this license, visit: http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.

GİRİŞ

Liderlik kavramı, bireyleri ortak bir amaç doğrultusunda etkileme ve yönlendirme süreci olarak tanımlanmakta ve geniş bir inceleme alanı bulmaktadır (Bass & Riggio, 2006). Özellikle çok yönlü liderlik yaklaşımı, liderlerin değişken koşullara ve bireysel farklılıklara göre farklı liderlik stillerini esnek biçimde uygulayabilmelerini vurgulamaktadır (Yukl, 2013). Bu bağlamda çok yönlü liderlik, yalnızca örgütsel yapılarda değil, aynı zamanda sosyal ve rekreatif ortamlarda da bireylerin motivasyon ve katılım düzeylerini şekillendiren önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

Rekreasyonel liderlik, bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılımını kolaylaştıran, onların sosyal etkileşim, motivasyon ve kişisel gelişim süreçlerine katkı sağlayan bir liderlik biçimi olarak tanımlanmaktadır (Caldwell, 2005). Rekreasyon liderleri, farklı yaş ve ilgi gruplarından katılımcıları etkinliklere dahil ederek onların boş zaman deneyimlerini daha doyum verici hale getirmektedir (Edginton vd., 2005; Çakır vd., 2025). Bu açıdan bakıldığında, rekreasyonel liderlik yalnızca etkinlik planlama değil, aynı zamanda katılımcıların ihtiyaçlarına uygun bir rehberlik sürecini de kapsamaktadır.

Boş zaman yönetimi, bireylerin sorumlulukları ve temel ihtiyaçları karşıladıktan sonra kalan zamanlarını nasıl organize ettikleri ve değerlendirdikleri ile ilgili bir kavramdır (Iso-Ahola, 1999). Boş zaman yönetimi ve sportif etkinlikler, bireylere stresle baş etme, fiziksel ve psikolojik iyi oluşu artırma, sosyal ilişkilerini geliştirme ve yaşam kalitelerini yükseltme gibi olumlu faydalar sağlamaktadır (Tinsley & Eldredge, 1995;). Bu bağlamda boş zaman yönetimi yalnızca bireysel bir beceri değil, aynı zamanda sosyal ve çevresel koşullardan da etkilenen çok boyutlu bir süreçtir.

Çok yönlü liderlik yaklaşımı ile rekreasyonel liderlik davranışlarının birleşmesi, bireylerin boş zamanlarını daha verimli yönetebilmelerine olanak tanımaktadır. Rekreasyon liderlerinin, katılımcıların farklı beklenti ve ihtiyaçlarına göre esnek liderlik stilleri benimsemesi, onların boş zaman deneyimlerini daha da verimli kılmaktadır (Hultsman, 1993).

Sonuç olarak, çok yönlü liderlik yönelimi, rekreasyonel liderlik davranışları ve boş zaman yönetimi kavramları birbirini tamamlayan üç önemli alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, söz konusu kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini inceleyerek, liderlik yaklaşımlarının bireylerin boş zaman yönetim becerileri üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Böylelikle literatüre teorik katkı sağlanmasının yanı sıra, rekreasyon alanında çalışan liderlerin pratik uygulamalarına yönelik öneriler geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Yöntem

Araştıma Modeli

Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin ilgili konularda görüşlerini almak adına bu tez çalışmasında nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. İlişkisel tarama modelinin temel kullanım amacı, araştırmalarda meydana gelen durumu veya olayı olduğu gibi betimleyerek, bu

duruma neden olan değişkenler arasındaki ilişkisinin varlığını, ilişki varsa bunun etkisini ve bu ilişkilerin derecesini tespit etmektir (Karasar, 2014).

Araştıma Grubu

Araştırmanın evreni 2024-2025 eğitim öğretim yılı bahar yarı yılında Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklem grubunu ise evrenden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olan toplam 385 (n) Spor Bilimleri fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Tüm bu örneklemin çeşitli demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistiklerin yer aldığı verilere Tablo 1'te yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistiki Sonuçlar

Demografik Özellik	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	139	37,2
	Erkek	246	62,8
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	100	25,5
	2. Sınıf	134	34,2
	3. Sınıf	84	21,4
	4. Sınıf	67	17,1
Bölüm	Antrenörlük	110	28,1
	Beden Eğitimi ve Spor	79	20,2
	Rekreasyon	87	22,2
	Spor Yöneticiliği	109	27,8
Algılanan Gelir Düzeyi	Düşük	84	21,4
	Orta	266	67,9
	Yüksek	35	8,9
Haftalık Boş Zaman	Yetersiz	66	16,8
	Normal	256	65,3
	Yeterli	63	16,1

Tablo 1'de araştırma grubunu oluşturan Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. İlk olarak cinsiyet değişkeni incelendiğinde katılımcıların 139'nun (%35,5) kadın, 246'sını (62,8) ise erkekler oluşturmaktadır. Sınıf düzeyine göre katılımcıların 100'ü (%25,5) 1. sınıf, 134'ü (%34,2) 2. sınıf, 84'ü (%21,4) 3. sınıf ve 67'si (%17,1) 4. sınıfda öğrenim görmektedirler. Bölüm olarak katılımcıların 110'nu (%28,1) antrenörlük, 79'u (%20,2) beden eğitimi ve spor, 87'si (%22,2) rekreasyon ve 109'u (27,8) spor yöneticiliği bölümünde yer almaktadırlar. Algılanan gelir düzeyi incelendiğinde katılımcıların 84'ü (%21,4) düşük gelir düzey, 266'sı (%67,9) orta gelir düzey ve 35'i (%8,9) yüksek gelir düzeyi yanıtı verdiği görülmektedir. Son olarak haftalık boş zaman süresi incelendiğinde katılımcıların 66'sı (%16,8) yetersiz, 256'sı (%65,3) normal ve 63'ü (%16,1) yeterli olarak yanıt verdiği görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Yaş Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı Analiz Sonuçları

	n	$\bar{X}$	ss.
Yaş	**385**	**20,58**	**4,540**

Tablo 2'de araştırma grubunu oluşturan Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaş bilgilerine ilişkin tanımlayıcı analiz sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre katılımcıların yaş ortalaması 20,58 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Kişisel Bilgi Formu

Bu çalışmada kişisel bilgi formu araştırmacı ve danışman tarafından hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden oluşan örneklem grubunun demografik özelliklerinin belirlenmesi için hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formunda; cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm, algılanan gelir düzeyi ve algılanan haftalık boş zaman süresi durumlarına yönelik bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Çok Yönlü Liderlik Yönelimleri Ölçeği

Araştırmada kullanılan "Çok Yönlü Liderlik Yönelimleri Ölçeği" Dursun, Günay ve Yenel (2019) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek 5'li likert tipinde (tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve tamamen katılmıyorum), 19 madde ve 4 alt boyuttan (politik liderlik, insan kaynaklı liderlik, karizmatik liderlik ve yapısal liderlik) oluşmaktadır. Alt boyutlardan ortaya çıkan puanların yüksekliği, bireyin hangi liderlik yönelimine eğilimi olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha (α) değerleri Politik Liderlik için 0,80, İnsan Kaynaklı Liderlik için 0,73, Karizmatik Liderlik için 0,74 ve Yapısal Liderlik için 0,72 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı ise 0,85 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3. Çok Yönlü Liderlik Yönelimleri Ölçeği Alt Boyutları ve Ölçek Toplam Puanlarına İlişkin Cronbach Alpha Sonuçları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach Alpha (α)
Politik Liderlik	5	0,84
İnsan Kaynaklı Liderlik	5	0,83
Karizmatik Liderlik	5	0,79
Yapısal Liderlik	4	0,75
Liderlik Toplam	19	0,89

Tablo 3'de çok yönlü liderlik yönelimleri ölçeği alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin Cronbach Alpha sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre ölçek alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin yapılan hesaplamalar ölçek maddelerinin güvenilir düzeyde olduğunu göstermektedir (bkz. Cronbach, 1951; Büyüköztürk, 2012).

Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği

Araştırmada kullanılan "Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği" Durhan vd., (2022) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek 5'li likert tipinde (tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum), 15 madde ve 2 alt boyuttan (demokratik ve otokratik) oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha (α) değerleri Demokratik Liderlik için 0,78 ve Otokratik Liderlik için 0,64 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam tutarlılık kat sayısı ise 0,60 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4. Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği Alt Boyutları ve Ölçek Toplam Puanlarına İlişkin Cronbach Alpha Sonuçları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach Alpha (α)
Demokratik Liderlik	8	0,82
Otokratik Liderlik	7	0,74
Rekreasyonel Liderlik Toplam	15	0,71

Tablo 4'te rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin Cronbach Alpha sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre ölçek alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin yapılan hesaplamalar ölçek maddelerinin güvenilir düzeyde olduğunu göstermektedir (bkz. Cronbach, 1951; Büyüköztürk, 2012).

Boş Zaman Yönetimi Ölçeği: Araştırmada kullanılan "Boş Zaman Yönetimi Ölçeği" Wang vd., (2011) diğerleri tarafından geliştirilmiş, Akgül ve Karaküçük (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmış ve geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Bu ölçek 5'li likert tipinde (tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve hiç katılmıyorum), 15 madde ve 4 alt boyuttan (amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu ve programlama) oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha (α) değerleri Amaç Belirleme ve Yöntem 0,81, Değerlendirme 0,71, Boş Zaman Tutumu 0,79 ve Programlama 0,73 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam tutarlılık kat sayısı ise 0,83 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2. Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği Alt Boyutları ve Ölçek Toplam Puanlarına İlişkin Cronbach Alpha Sonuçları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach Alpha (α)
Amaç Belirleme ve Yöntem	6	0,85
Değerlendirme	3	0,75
Boş Zaman Tutumu	3	0,83
Programlama	3	0,78
Boş Zaman Toplam	15	0,87

Tablo 5'de boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin Cronbach Alpha sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre ölçek alt boyutları ve ölçek toplam puanlarına ilişkin yapılan hesaplamalar ölçek maddelerinin güvenilir düzeyde olduğunu göstermektedir (bkz. Cronbach, 1951; Büyüköztürk, 2012).

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analiz sürecinde öncelikle ham verilerin işlenebilmesi amacıyla veri temizleme işleme yapılmıştır. Bu aşamanın ardından 385 katılımcıya ait veriler SPSS (26. versiyon) paket programı kullanılarak tanımlayıcı analizlere bağlı kalınmıştır. Buna göre verilerin homojen dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Üç ve daha fazla gruptan oluşan demografik özelliklerin karşılaştırılmasında tek yönlü ANOVA (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmesi durumunda, farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek

amacıyla Post-Hoc (Tukey) çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Ayrıca ilişki testlerinde pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Tüm testlerde anlamlılık düzeyi "p<0,05" olarak dikkate alınmıştır.

Bulgular

Tablo 3. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine İlişkin Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Puanlarının t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss.	t	p
Politik Liderlik	Kadın	139	3,81	,764	1,639	,102
	Erkek	246	3,67	,783		
İnsan Kaynaklı Liderlik	Kadın	139	4,03	,732	2,011	**,045***
	Erkek	246	3,86	,835		
Karizmatik Liderlik	Kadın	139	3,88	,767	1,631	,104
	Erkek	246	3,73	,838		
Yapısal Liderlik	Kadın	139	3,97	,791	1,349	,178
	Erkek	246	3,84	,928		
Liderlik Toplam	Kadın	139	3,92	,682	1,830	,068
	Erkek	246	3,78	,766		

***p<0,05**

Tablo 6'da araştırma grubunun cinsiyet değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi puanlarının t-testi sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre yalnızca "İnsan Kaynaklı Liderlik" alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Ortalama puanlar incelendiğinde bu farklılığın kadın katılımcıların ortalama puanlarının erkek katılımcılara oranla daha yüksek olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine İlişkin Boş Zaman Yönetimi Puanlarının t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss.	t	p
Amaç Belirleme ve Yöntem	Kadın	139	3,37	,995	,467	,641
	Erkek	246	3,32	,981		
Değerlendirme	Kadın	139	3,42	,992	-,346	,729
	Erkek	246	3,46	,937		
Boş Zaman Tutumu	Kadın	139	3,63	1,035	-,246	,806
	Erkek	246	3,65	1,005		
Programlama	Kadın	139	2,85	1,054	-2,981	,003*
	Erkek	246	3,17	,983		
Boş Zaman Toplam	Kadın	139	3,32	,818	-,975	,330
	Erkek	246	3,40	,794		

***p<0,05**

Tablo 7'de araştırma grubunun cinsiyet değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi puanlarının t-testi sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre yalnızca "Programlama" alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Ortalama puanlar incelendiğinde ise bu farklılığın erkek katılımcıların ortalama puanlarının kadın katılımcılara oranla daha yüksek olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Araştırma Grubunun Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Boş Zaman Yönetimi Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd.	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Amaç Belirleme ve Yöntem	Gruplar Arası	12,714	3	4,238	4,482	,004*	1. Sınıf > 4. Sınıf
	Gruplar İçi	360,251	381	,946			
	Toplam	372,965	384				
Değerlendirme	Gruplar Arası	12,903	3	4,301	4,840	,003*	1. Sınıf > 4. Sınıf
	Gruplar İçi	338,581	381	,889			
	Toplam	351,485	384				
Boş Zaman Tutumu	Gruplar Arası	8,557	3	2,852	2,805	,040*	1. Sınıf > 4. Sınıf
	Gruplar İçi	387,450	381	1,017			
	Toplam	396,007	384				
Programlama	Gruplar Arası	1,317	3	,439	,420	,739	-
	Gruplar İçi	398,168	381	1,045			
	Toplam	399,485	384				
Boş Zaman Toplam	Gruplar Arası	5,964	3	1,988	3,133	,026*	1. Sınıf > 4. Sınıf
	Gruplar İçi	241,773	381	,635			
	Toplam	247,738	384				

***p<0,05**

Tablo 8'de araştırma grubunun sınıf düzeyi değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi puanlarının ANOVA sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre "Amaç Belirleme ve Yöntem", "Değerlendirme", "Boş Zaman Tutumu" ve "Boş Zaman Toplam" alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Rastlanılan bu farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek adına yapılan post hoc analizi neticesinde 1. Sınıf düzeyindeki katılımcıların ortalama puanlarının 4. Sınıf düzeyindeki katılımcılara oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 9. Araştırma Grubunun Haftalık Boş Zaman Değişkenine İlişkin Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd.	Kareler	F	p	Fark
Politik Liderlik	Gruplar Arası	4,161	2	2,081	3,477	,032*	Yeterli> Normal
	Gruplar İçi	228,564	382	,598			
	Toplam	232,726	384				
İnsan Kaynaklı Liderlik	Gruplar Arası	2,180	2	1,090	1,695	,185	-
	Gruplar İçi	245,602	382	,643			
	Toplam	247,781	384				
Karizmatik Liderlik	Gruplar Arası	7,318	2	3,659	5,639	,004*	Yeterli> Normal
	Gruplar İçi	247,848	382	,649			
	Toplam	255,166	384				
Yapısal Liderlik	Gruplar Arası	3,236	2	1,618	2,088	,125	-
	Gruplar İçi	296,013	382	,775			
	Toplam	299,249	384				
Liderlik Toplam	Gruplar Arası	3,788	2	1,894	3,507	,031*	Yeterli> Normal
	Gruplar İçi	206,313	382	,540			
	Toplam	210,101	384				

***p<0,05**

Tablo 9'da araştırma grubunun haftalık boş zaman değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi puanlarının ANOVA sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre "Politik

Liderlik", "Karizmatik Liderlik" ve "Liderlik Toplam" alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Rastlanılan bu farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek adına yapılan post hoc analizi neticesinde yeterli olarak beyanda bulunan katılımcıların ortalama puanlarının normal olarak beyanda bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 10. Araştırma Grubuun Haftalık Boş Zaman Değişkenine İlişkin Rekreasyonel Liderlik Davranışı Puanlarının ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd.	Kareler	F	p	Fark
Demokratik	Gruplar Arası	,801	2	,400	,702	,496	-
	Gruplar İçi	217,712	382	,570			
	Toplam	218,513	384				
Otokratik	Gruplar Arası	4,713	2	2,357	3,707	,025*	Yeterli> Normal
	Gruplar İçi	242,819	382	,636			
	Toplam	247,532	384				
Rekreasyonel Liderlik Toplam	Gruplar Arası	2,295	2	1,147	2,814	,061	-
	Gruplar İçi	155,771	382	,408			
	Toplam	158,065	384				

***p<0,05**

Tablo 10'da araştırma grubunun haftalık boş zaman değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı puanlarının ANOVA sonuçları yer almaktadır. Bu verilere göre "Otokratik" alt boyutunda istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Rastlanılan bu farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek adına yapılan post hoc analizi neticesinde yeterli olarak beyanda bulunan katılımcıların ortalama puanlarının normal olarak beyanda bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 11. Araştırma Grubunun Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Alt Boyutları ile Yaş Değişkenine İlişkin Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Politik Liderlik	İnsan Kaynaklı Liderlik	Karizmatik Liderlik	Yapısal Liderlik	Liderlik Toplam
Yaş	**r**	,157**	,098	,123*	,076	,124*
	p	,002	,056	,016	,138	,015
	n	385	385	385	385	385

***p<0,05; **p<0,01**

Tablo 11'de araştırma gurubunun çok yönlü liderlik yönelimi alt boyutları ile yaş değişkeni puanlarına ilişkin pearson korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Buna göre "Yaş" değişkeni ile "Politik Liderlik", "Karizmatik Liderlik" alt boyutları ve "Liderlik Toplam" puanı ile pozitif yönlü düşük düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 12. Araştırma Grubunun Rekreasyonel Liderlik Davranışı Alt Boyutları ile Yaş Değişkenine İlişkin Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Demokratik	Otokratik	Rekreasyonel Liderlik Toplam
Yaş	r	,090	,086	,107*
	p	,078	,090	,036
	n	385	385	385

***p<0,05**

Tablo 12'de araştırma gurubunun rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları ile yaş değişkeni puanlarına ilişkin pearson korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Buna göre "Yaş" değişkeni ile "Rekreasyonel Liderlik Toplam" puanı ile pozitif yönlü düşük düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 13. Araştırma Grubunun Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Alt Boyutları ile Rekreasyonel Liderlik Davranışı Alt Boyutları İlişkin Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Politik Liderlik	İnsan Kaynaklı Liderlik	Karizmatik Liderlik	Yapısal Liderlik	Liderlik Toplam
Demokratik	**r**	**,538****	**,682****	**,606****	**,631****	**,682****
	p	,000	,000	,000	,000	,000
	n	385	385	385	385	385
Otokratik	**r**	**,391****	**,297****	**,407****	**,290****	**,382****
	p	,000	,000	,000	,000	,000
	n	385	385	385	385	385
Rekreasyonel Liderlik Toplam	**r**	**,561****	**,587****	**,611****	**,553****	**,640****
	p	,000	,000	,000	,000	,000
	n	385	385	385	385	385

***p<0,05; **p<0,01**

Tablo 13'de araştırma gurubunun çok yönlü liderlik yönelimi alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları puanlarına ilişkin pearson korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Buna göre "Demokratik" alt boyutu ile "Politik Liderlik", "İnsan Kaynaklı Liderlik", "Karizmatik Liderlik", "Yapısal Liderlik" alt boyutları ve "Liderlik Toplam" puanı ile pozitif yönlü orta düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). "Otokratik" alt boyutu ile "İnsan Kaynaklı Liderlik" ve "Yapısal Liderlik" alt boyutları arasında pozitif yönlü düşük düzey ilişki tespit edilmiş ve "Otokratik" alt boyutu ile "Politik Liderlik", "Karizmatik Liderlik" ve "Liderlik Toplam" puanı ile pozitif yönlü orta düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). Son olarak "Rekreasyonel Liderlik Toplam" puanlı ile "Politik Liderlik", "İnsan Kaynaklı Liderlik", "Karizmatik Liderlik", "Yapısal Liderlik" ve "Liderlik Toplam" puanı ile pozitif yönlü orta düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 14. Araştırma Grubunun Rekreasyonel Liderlik Davranışı Alt Boyutları ile Boş Zaman Yönetimi Alt Boyutları İlişkin Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Demokratik	Otokratik	Rekreasyonel Liderlik Toplam
Amaç Belirleme ve Yöntem	**r**	,096	**-,111***	-,013
	p	,060	,029	,797
	n	385	385	385
Değerlendirme	**r**	**,137****	-,063	,041
	p	,007	,221	,421
	n	385	385	385
Boş Zaman Tutumu	**r**	,100*	**-,109***	-,009
	p	,049	,033	,857
	n	385	385	385
Programlama	**r**	-,041	,096	,036
	p	,425	,059	,478
	n	385	385	385
Boş Zaman Toplam	**r**	,089	-,057	,017
	p	,082	,268	,742
	n	385	385	385

*p<0,05; **p<0,01

Tablo 14'te araştırma gurubunun rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları ile boş zaman yönetimi alt boyutları puanlarına ilişkin pearson korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Buna göre "Amaç Belirleme ve Yöntem" alt boyutu ile "Otokratik" alt boyutun negatif yönlü düşük düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir($p<0,05$). "Değerlendirme" alt boyutu ile "Demografik" alt boyutları arasında pozitif yönlü düşük düzey ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Son olarak "Boş Zaman Tutumu" alt boyutu ile "Demokratik" alt boyutu arasında pozitif yönlü düşük düzey alt boyutu tespit edilmiştir ve "Boş Zaman Tutumu" alt boyutu ile "Otokratik" alt boyutu arasında negatif yönlü düşük düzey ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 15. Araştırma Grubunun Boş Zaman Yönetimi Alt Boyutları ile Çok Yönlü Liderlik Yönelimi Alt Boyutları İlişkin Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Amaç Belirleme ve Yöntem	Değerlendirme	Boş Zaman Tutumu	Programlama	Boş Zaman Toplam
Politik Liderlik	**r**	-,002	,035	,009	-,069	-,009
	p	,976	,496	,854	,179	,861
	n	385	385	385	385	385
İnsan Kaynaklı Liderlik	**r**	,020	,073	,055	-,097	,015
	p	,690	,154	,278	,058	,773
	n	385	385	385	385	385
Karizmatik Liderlik	**r**	,012	,039	,004	-,093	-,013
	p	,808	,443	,934	,068	,803
	n	385	385	385	385	385
Yapısal Liderlik	**r**	,064	,079	,043	**-,122***	,018
	p	,210	,121	,399	,016	,725
	n	385	385	385	385	385
Liderlik Toplam	**r**	,028	,063	,032	**-,106***	,004
	p	,589	,215	,537	,037	,945
	n	385	385	385	385	385

*p<0,05

Tablo 15'de araştırma gurubunun boş zaman yönetimi alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları puanlarına ilişkin pearson korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Buna göre "Yapısal Liderlik" alt boyutu ile "Boş Zaman Tutumu" alt boyutu negatif yönlü düşük düzey ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ayrıca "Liderlik Toplam" puanı ile "Programlama" alt boyutu arasında negatif yönlü düşük düzey ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada elde edilen bulgular bu bölümde alanyazında yer alan ilgili çalışmalara bağlı tartışılmıştır. Bu kapsamda ilk bulgu, araştırma grubunun cinsiyet değişkenine ilişkindir. Araştırma grubunu oluşturan Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerin cinsiyet değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "İnsan Kaynaklı Liderlik" alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ve kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konuya ilişkin literatür incelendiğinde bulgularımıza benzerlik gösteren ve farklı sonuçlar elde edilen araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. İlk olarak Aydın ve arkadaşları (2016) beden eğitimi

ve spor yüksekokullarındaki öğrencilerin liderlik özelliklerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışma incelendiğinde insan kaynaklı çerçevesi alt boyutunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha yüksek ortalama puanı elde ettikleri ve istatistiki açıdan anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Altınışık ve Çelik (2022) ise Spor Bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik yönelimi ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptıkları bu araştırmada cinsiyet değişkenine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Bu sonuçların aksine literatür incelendiğinde cinsiyet değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği alt boyutları ile istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar bulunmayan çalışmalarda söz konusudur (Güler vd., 2020; Cengiz & Güllü 2018). Yabancı literatürde ise Ok ve Eniola'nın (2024), gerçekleştirdikleri çalışmanın neticesinde kadınların daha işbirlikçi, empatik ve kapsayıcı liderlik tarzlarını benimseme eğiliminde olduğu vurgulanmıştır. Tüm bu verilerin göz önünde bulundurulmasıyla bu durumun, kadın katılımcıların empati, iletişim ve iş birliği becerilerinin erkek katılımcılara kıyasla daha yüksek olmasının, insan odaklı liderlik davranışlarını daha fazla benimsemelerine neden olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada son olarak cinsiyet değişkeni ele alındığında elde edilen bir diğer bulgu ise, cinsiyet değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi ölçeğinin "Programlama" alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ve erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konuya ilişkin literatür incelendiğinde bulgularımızla benzerlik gösteren ve farklı sonuçlar elde edilen araştırmalar bulunmaktadır. İlk olarak Su ve Yıldırım (2022) ise emeklilerde boş zaman yönetimi, rekreatif etkinlik katılımı ve yaşam doyumunun incelenmesi amacıyla yaptıkları araştırmada cinsiyet değişkenine ilişkin programlama alt boyutunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha yüksek ortalama puan elde ettikleri ve istatistiki açıdan anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Küçükeşmen ve arkadaşları (2020) önlisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre boş zaman yönetimi amacıyla yaptıkları araştırmada cinsiyet değişkenine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulmuşlardır. Bu sonuçların dışında literatür incelendiğinde cinsiyet değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi alt boyutları ile istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar bulunmayan çalışmalarda söz konusudur (Yaşartürk vd., 2018; Çakır 2017). Yabancı literatür incelendiğinde ise Aitchison ve arkadaşları (1999) yaptıkları çalışmada kadın katılımcıların boş zaman yönetimi alanında kültürel kısıtlamaların olduğu ve çocuklu kadın çalışanların boş zamanlarını değerlendiremediklerinden bahsedilmiştir. Tüm bu veriler göz önünde bulundurulduğunda erkek öğrencilerin boş zamanlarını planlama ve organize etme konusunda kadınlara göre daha fazla inisiyatif alması veya bu tür faaliyetlere yönelik eğilimlerinin daha yüksek olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada son olarak sınıf düzeyi değişkeni ele alındığında, sınıf düzeyi değişkenine ilişkin boş zaman yönetimini ölçeğinde amaç belirleme ve yöntem, değerlendirme, boş zaman tutumu ve boş zaman toplam alt boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, 1. Sınıf düzeyindeki katılımcıların 4. Sınıf düzeyindeki katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz ve Kurtipek (2023) spor yönetici adaylarının gelecek zaman algılarının boş zaman yönetimine etkisi

amacıyla yaptıkları çalışmada sınıf düzeyi değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi ölçeği boş zaman tutumu ve boş zaman yönetimi alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır. Çankaya ve Harmandar–Demirel (2024) yaptıkları çalışmada sınıf düzeyi değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi ölçeği boş zaman tutumu alt boyutunda anlamlı farklılık tespit etmiştirler. Bu sonuçların aksine literatür incelendiğinde sınıf düzeyi değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği alt boyutları ile istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar bulunmayan çalışmalarda söz konusudur (Kuşcu-Kartepe vd., 2020; Baykut-Öteleş, 2018). Yabancı literatür incelendiğinde ise Alsalem, ve arkadaşları (2017) yaptıkları çalışmada öğrencilerin üniversiteye başlamadan önceki eğitim hayatlarında daha rahat oldukları için zamanlarını verimli bir şekilde kullanamadıkları ancak üniversiteye başladıktan sonra zamanlarını daha verimli kullandıklarından bahsetmiştirler. Bu veriler göz önünde bulundurulduğunda birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye yeni başlamanın getirdiği motivasyonla boş zamanlarını daha planlı ve amaçlı değerlendirmeye eğilimli olmalarından, üst sınıflarda ise akademik yoğunluk ve mezuniyet sürecinin bu tutumu azaltmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırma gurubunun haftalık boş zaman değişkeni ele alındığında ilk bulgu, haftalık boş zaman değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "Politik Liderlik, Karizmatik Liderlik ve Liderlik Toplam" alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiş ve yeterli beyanında bulunan katılımcıların normal beyanında bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma grubunun algılanan haftalık boş zaman değişkeni ele alındığında elde edilen bir diğer bulgu, haftalık boş zaman değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin "Otokratik" alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiş ve yeterli beyanında bulunan katılımcıların normal beyanında bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada son olarak haftalık boş zaman değişkeni ele alındığında, haftalık boş zaman değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi ölçeğinde anlamlı bir fark tespit edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen tüm bu bulgulara ilişkin doğrudan konu ile ilgili literatürde örtüşen bir bulguya rastlanmamıştır. Ancak söz konusu olan anahtar kelimeler "liderlik", "boş zaman", "rekreasyonel yönetim" gibi kavramlar olduğunda karşınıza bir takım araştırma sonuçları çıkmaktadır. Bu bağlamda ilk olarak Kendirli ve arkadaşlarının (2022) derleme çalışmalarında kişilerin boş zaman yönetimleri ile liderlik davranışları arasında ilişki olabileceği çıkarımında bulunulmuştur. Durukan ve arkadaşları (2007) ise bu konuya tarama modelinde bir araştırma modeli ile yaklaşarak rekreasyonel etkinliklere katılmanın liderlik becerisini pozitif yönde etkileyebileceği bulgusunu raporlamıştırlar.

Araştırma gurubunun yaş değişkeni ele alındığında ilk bulgu, yaş değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin politik liderlik, karizmatik liderlik ve liderlik toplam alt boyutunda pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Tapşın ve arkadaşları (2025) ise judo antrenörlerinin çok yönlü liderlik yönelimlerinin incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada karizmatik liderlik ve yapısal liderlik arasında pozitif yönlü düşük düzey ilişki görülmüştür. Fakat literatür incelendiğinde ilişki göstermeyen çalışmalarda bulunmaktadır (Altınışık & Çelik, 2022). Diğer yandan yabancı literatür incelendiğindeyse Spisak ve arkadaşları (2014) genç yaştaki liderlerin yenilikçi ve yeni şeyler keşfetmenin peşinde oldukları, yaşı büyük liderlerin ise kişiler üzerinde baskılı ve

etkili olduklarından bahsetmiştirler. Tüm bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda yaş arttıkça bireylerin deneyim ve olgunluk kazanmalarıyla birlikte liderlik davranışlarına özellikle de politik ve karizmatik boyutlarda daha yatkın hâle gelmeleri ancak bu etki sınırlı düzeyde kaldığı için ilişki düşük düzeyde olduğu düşünülmektedir.

Araştırma grubunun yaş değişkeni ele alındığında elde edilen bir diğer bulgu, yaş değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin rekreasyon liderlik toplam alt boyutunda pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Toros ve Duvan (2011) yaptıkları çalışmada istatistiki anlamda pozitif bir ilişki bulmuşturlar. Literatür incelendiğinde ise bu sonuçların aksine çalışmalarda bulunmaktadır (Atalay vd., 2019). Yabancı literatür incelendiğinde ise Little ve Watkins (2004) rekreasyonel aktivitelerde liderleri değerlendirirken deneyim, yaş ve yeterliliğin iyi bir ölçüt olmadığından bahsetmiştirler. Tüm bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda yaş ilerledikçe bireylerin iletişim, sorumluluk ve organizasyon becerilerinin gelişmesiyle rekreasyonel liderlik davranışlarını daha olumlu yönde sergilemeye başlamalarıdır; ancak yaş faktörü bu beceriler üzerinde belirleyici bir etken olmadığından ilişki düşük düzeyde olduğu düşünülmektedir.

Araştırma gurubunun çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları ilişkisi ele alındığında, çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin politik liderlik, insan kaynaklı liderlik, karizmatik liderlik, yapısal liderlik ve liderlik toplam alt boyları ile rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği demografik alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü orta düzey ilişki, çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin insan kaynaklı liderlik ve yapısal liderlik alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği otokratik alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ve çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği olan politik Liderlik, karizmatik liderlik ve liderlik Toplam alt boyutları ile pozitif yönlü orta düzey ilişki ve çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin politik liderlik, insan kaynaklı liderlik, karizmatik liderlik, yapısal liderlik ve liderlik toplam alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği rekreasyon liderlik toplam alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü orta düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Daha sonra araştırma gurubunun rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği alt boyutları ile boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları ilişkisi ele alındığında, rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği otokratik alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği amaç Belirleme ve yöntem alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki, rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği demografik alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği değerlendirme alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği demografik alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği boş zaman tutumu alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır. Son olarak araştırma grubunun boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği alt boyutları ilişkisi incelendiğinde, boş zaman yönetimi ölçeği programlama alt boyutu ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği yapısal liderlik alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki, boş zaman yönetimi ölçeği programlama alt boyutu ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği liderlik toplam alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

Araştırma bulgularımızın dikkate alınmasıyla ilk olarak; Yüce ve arkadaşları (2025) kış sporları yapan bireylerin çok yönlü liderlik yönelimi ve heyecan arama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada demografik soru olarak

cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, haftada katılım sıklığı ve kış sporlarına katılma nedeni kullanmışlardır ayrıca çok yönlü liderlik yönelimi alt boyutları ile heyecan arayış arasında orta düzey pozitif yönlü ilişki tespit etmişlerdir. Yılmaz ve arkadaşları (2024) ise spor yöneticisi adaylarının karar verme stillerinin liderlik yönelimlerine etkisi amacı ile yaptıkları çalışmada demografik soru olarak yaş ve egzersiz yapma durumu değişkeni kullanılmış ayrıca değişkenler arası yapılan ilişki sonuçları orta düzey pozitif yönlü ilişki olduğu ifade edilmiştir. Kırktepe ve arkadaşları (2022) yaptıkları çalışmada kişisel bilgi formunda cinsiyet, sınıf, daha önce liderlik eğitimi olma durumu ve sportif rekreasyon faaliyetlerine katılma durumu bulunmakta ve liderlik ölçeği ile iletişim becerileri ölçeği arası yapılan ilişki sonucunda yüksek düzey pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Akpınar ve arkadaşları (2025) sporda liderlik sistematik derleme çalışmalarında literatürde yapılan birçok çalışmada pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir. Gülşen ve Yıldız (2022) Spor Bilimleri fakültesi öğrencilerinin bireysel girişimcilik ve liderlik davranışlarına ilişkin öz algılarının incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada kişisel bilgi formunda demografik soru olarak cinsiyet, aktif spor yapma ve bölüm bulunmakta ayrıca liderlik davranışları ile bireysel girişimcilik algıları arasında yapılan ilişki sonucunda düşük ve orta düzey ilişki tespit edilmiştir. İçer (2025) spor uzmanlarının etik liderlik algısı, yenilik yönelimi ile boş zaman engelleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada pozitif yönlü ilişki tespit etmiştir. Araştırma bulgularımızla örtüşen bu yerli kaynaklar gibi yabancı literatürde de geçmişten yakın zamana kadar yapılan araştırma sonuçları da çok yönlü liderlik yönelimi ile rekreasyonel liderlik davranışı arasında ilişki olduğunu işaret etmektedir (Weckwerth, 1957; Glosecki, 2023). Bu ilişkinin ise çok yönlü liderlik özelliklerine sahip bireylerin, farklı durumlara uygun liderlik davranışları sergileyebildiklerini ve bu esnekliklerinin rekreasyonel ortamlarda da liderlik davranışlarını olumlu etkilediğini göstermektedir. Politik, karizmatik, yapısal ve insan kaynaklı liderlik eğilimleri yüksek olan bireylerin, katılımcıları motive etme, yönlendirme ve grubu organize etme becerilerinin gelişmiş olması, rekreasyonel liderlik davranışlarını desteklemiştir. Ayrıca, insan kaynaklı ve yapısal liderlik ile otokratik liderlik arasındaki düşük düzey pozitif ilişki, bu liderlerin gerektiğinde kontrol ve düzeni sağlamak için otorite kullanabildiklerini, ancak bunun sınırlı düzeyde gerçekleştiğini gösterdiğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

"Liderlik" ve "Boş Zaman" anahtar kelimeleri ile yapılan araştırmalar incelendiğinde, Bayrakdaroğlu ve arkadaşları (2020) kişinin zamanını etkili biçimde yönetebilmesi ile liderlik yönelimiyle ilişkili olduğunu rapor etmiştir. Buyrukoğlu (2023) ise bu durumun hem kişinin liderlik becerisiyle hem de rekreatif etkinliklerin liderlik gereksinimlerinden kaynaklandığını açıklamıştır. Bununla birlikte Bunea (2020) boş zaman yönetiminin liderlik becerisinin gelişimi üzerine etkisini incelendiği lisansüstü tez çalışmasında da bu ilişkiye değinilmiştir. Araştırmacı bu ilişkinin tek yönlü olmadığını, liderlik becerisi yüksek olan birinin boş zamanını iyi yönettiği gibi boş zaman aktivitelerinin de liderlik yönelimini artırabileceğini savunmuştur. Karagöz ve arkadaşları (2022) ise bu durumun öz liderlikle ilişkili olduğunu savunmuştur. Öte yandan boş zaman yönetimi ölçeği alt boyutları ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği alt boyutları ilişkisi dikkate alındığında, Malema ve arkadaşları (2023) bu bulguyu deneysel bir araştırma bulgusuyla desteklemiştir. Araştırmacılar boş zaman yönetimine ilişkin verdikleri eğitimlerle genç

yaşlardaki bireylerin liderlik becerisinin de gelişebildiğini ve bu bağlamda iki değer arasında pozitif yönlü ilişki olduğunu savunmuşlardır. Dahası İslam ve arkadaşları (2024) da benzer görüştelerdir. Araştırmacılar deneysel modelde gerçekleştirdikleri araştırmalarında nitel veriler toplayarak üç baskın temayı ortaya koymuşlardır. Bunlar; "gelişmiş takım dinamikleri", "baskı altında karar verme" ve "kişisel gelişim ve güven". Bu temalar, boş zaman yönetimiyle birlikte liderlik becerileri üzerindeki algılanan olumlu etkisini vurgulamakta ve liderlik geliştirme programlarını zenginleştirmek için rekreasyonel aktivitelerin potansiyelini göstermektedir.

Nitekim tüm bu araştırma sonuçlarının ve bulgularımızın göz önünde bulundurulmasıyla kişinin liderlik yönelimi ile boş zaman yönetimi arasında güçlü bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Bu ilişkinin ise otokratik liderlik davranışının bireylerin boş zamanlarını planlama ve yöntem belirleme süreçlerini olumsuz etkileyebileceğini, yani katılımcıların kendi kararlarını verme özgürlüğünü sınırlayabileceğini göstermektedir. Buna karşın, demografik faktörlerle ilişkili liderlik davranışlarının bireylerin boş zamanlarını değerlendirme biçimlerini ve boş zamana yönelik olumlu tutumlarını desteklediği, dolayısıyla daha farkındalıklı ve bilinçli boş zaman yönetimine katkı sağladığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

SONUÇ

Araştırma sonucunda elde edilen her bir sonuç demografik özelliklerin dikkate alınmasıyla aşağıda maddeler halinde sunulmuştur;

- Cinsiyet değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "İnsan Kaynaklı Liderlik" alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ve kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Cinsiyet değişkenine ilişkin boş zaman yönetimi ölçeğinin "Programlama" alt boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ve erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Sınıf düzeyi değişkenine ilişkin boş zaman yönetimini ölçeğinde "Amaç Belirleme ve Yöntem, Değerlendirme, Boş Zaman Tutumu ve Boş Zaman Toplam" alt boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, 1. Sınıf düzeyindeki katılımcıların 4. Sınıf düzeyindeki katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Haftalık boş zaman değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "Politik Liderlik, Karizmatik Liderlik ve Liderlik Toplam" alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiş ve yeterli beyanında bulunan katılımcıların normal beyanında bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Haftalık boş zaman değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin "Otokratik" alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiş ve yeterli beyanında bulunan katılımcıların normal beyanında bulunan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Yaş değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin politik liderlik, karizmatik liderlik ve liderlik toplam alt boyutunda pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır.
- Yaş değişkenine ilişkin rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin rekreasyon liderlik toplam alt boyutunda pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır.

• Çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "İnsan Kaynaklı Liderlik ve Yapısal Liderlik" alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği "Otokratik" alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ve çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği olan "Politik Liderlik, Karizmatik Liderlik ve Liderlik Toplam" alt boyutları ile pozitif yönlü orta düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

• Çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin "Politik Liderlik, İnsan Kaynaklı Liderlik, Karizmatik Liderlik, Yapısal Liderlik ve Liderlik Toplam" alt boyutları ile rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği "Rekreasyon Liderlik Toplam" alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü orta düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır.

• Rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği "Otokratik" alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği "Amaç Belirleme ve Yöntem" alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna ulaşılmıştır.

• Rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği "Demografik" alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği "Değerlendirme" alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

• Rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği "Demografik" alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği "Boş Zaman Tutumu" alt boyutuna ilişkin pozitif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

• Boş zaman yönetimi ölçeği "Programlama" alt boyutu ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği "Yapısal Liderlik" alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

• Boş zaman yönetimi ölçeği "Programlama" alt boyutu ile çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği "Liderlik Toplam" alt boyutuna ilişkin negatif yönlü düşük düzey ilişki sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

• Araştırma kapsamında çok yönlü liderlik yönelimi, rekreasyonel liderlik davranışı ve boş zaman yönetimi arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu doğrultuda elde edilen bulgular temelinde, alanyazına katkı sağlamak ve konuya ilişkin ileride gerçekleştirilecek çalışmalara katkıda bulunabilmek adına çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler;

• Araştırmaya katılan erkek katılımcıların boş zaman yönetimi programlama alt boyutunun kadın katılımcılara göre daha yüksek olması, erkek katılımcıların boş zamanlarını daha verimli planladıklarını göstermektedir. Kadın katılımcıların boş zamanlarını daha verimli planlayabilmeleri için etkinlikler önerilmektedir.

• Araştırmada boş zaman yönetimine ilişkin bulgularda sınıf düzeyi değişkenine göre 1. sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puan almasının, 4. sınıf öğrencilerinin akademik yoğunluk ve mezuniyet sürecinde olmalarının boş zaman yönetimini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle üniversitelerde özellikle üst sınıflardan öğrencilerin rekreasyonel etkinliklere katılımlarını artıracak ve buna teşvik edici uygulamalar/etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.

• Araştırmada haftalık boş zaman değişkenine "yeterli düzeyde" beyanında bulunan katılımcıların, çok yönlü liderlik yönelimi ölçeğinin politik liderlik ve karizmatik liderlik alt boyutlarından yüksek puan alması, katılımcıların liderlik yönelimlerini olumlu yönde etkilediğini düşüncesini uyandırmaktadır. Buna bağlı olarak katılımcıların haftalık boş

zamanlarını daha verimli kullanabilmeleri için okul içi/dışı sosyal ve sportif etkinliklere zaman ayırabilecek ders programlarının hazırlanması ve etkinliklere teşvik edilmesi önerilmektedir.

- Araştırmada yaş değişkenine ilişkin çok yönlü liderlik yönelimi ve rekreasyonel liderlik davranışı alt boyutları ile düşük düzeyde de olsa pozitif yönlü bir ilişkinin bulunması, kişinin yaşı ilerledikçe liderlik eğiliminin de arttığını göstermektedir. Bu doğrultuda, genç yaştaki katılımcılara liderlik becerilerini erken dönemde geliştirmeye yönelik farkındalık artırıcı okul içi/dışı (ilgili dersler kapsamında ya da toplumsal katkı veya rekreatif etkinlikler kapsamında) görev ve sorumlulukların verilmesi önerilmektedir.
- Araştırmada çok yönlü liderlik yönelimi ölçeği ile rekreasyonel liderlik davranışları ölçeği alt boyutları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunması, iki ölçeğinde birbirini desteklediğini göstermektedir. Üniversitede hem akademik hem de rekreasyonel alanlarda liderlik eğitimlerinin artırılması önerilmektedir.
- Araştırmada rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği demografik alt boyutu ile boş zaman yönetimi ölçeği değerlendirme ve boş zaman tutumu alt boyutları arasında pozitif ilişki olması, katılımcıların sosyal katılım düzeyinin boş zaman farkındalığını güçlendirdiğini göstermektedir. Öğrencilere gerek ders kapsamında gerekse öğrenci toplulukları gibi aktif katılımı gerektirecek alanlarda görev ve sorumluluklar vererek bu becerilerin gelişimine yönelik teşviklerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir.
- Nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilen bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin, daha detaylı açıklanabilmesi adına karma modelde ya da deneysel modelde benzer araştırma gruplarıyla yeniden gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Kısaltmalar / Abbreviations

ÇYLYÖ	: Çok Yönlü Liderlik Yönelimleri Ölçeği / Multidimensional Leadership Orientations Scale
RLDÖ	: Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği / Recreational Leadership Behavior Scale
BZYÖ	: Boş Zaman Yönetimi Ölçeği / Leisure Time Management Scale
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences / Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı
ANOVA	: Analysis of Variance / Varyans Analizi
Tukey	: Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi / Tukey Multiple Comparison Test
Pearson r	: Pearson Korelasyon Katsayısı / Pearson Correlation Coefficient
n	: Örneklem Sayısı / Sample Size
f	: Frekans / Frequency
%	: Yüzde / Percentage
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama / Arithmetic Mean
ss.	: Standart Sapma / Standard Deviation
sd.	: Serbestlik Derecesi / Degrees of Freedom
t	: t-Testi İstatistik Değeri / t-Test Statistic
F	: ANOVA F İstatistik Değeri / ANOVA F Statistic
p	: Anlamlılık Değeri / Significance Value
α	: Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı / Cronbach's Alpha Internal Consistency Coefficient
p<0,05	: İstatistiksel Anlamlılık Düzeyi / Statistical Significance Level
vd.	: ve diğerleri / et al.

Beyanlar / Declarations

Etik Onay ve Katılım Onayı / Ethics approval and consent to participate

Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma başka herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirilmek üzere gönderilmemiştir. Bu çalışma için etik kurul onayı, Bayburt Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulundan alınmıştır (Karar No: 237; Tarih: 25 Eylül 2024). Araştırma süreci Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütülmüştür. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü etik ve hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

During the preparation and writing of this study, the principles of scientific integrity, research ethics, and citation were observed in accordance with the Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions. No manipulation or falsification was made to the collected data, and this manuscript has not been submitted to any other journal or publication venue for consideration. This study received ethical approval from the Ethics Committee of Bayburt University Rectorate (Decision No. 237; September 25, 2024). The study was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki. The authors are solely responsible for any ethical or legal issues arising from this article.

Veri Ve Materyal Erişilebilirliği / Availability of data and material

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir. Veri seti yalnızca akademik amaçlar için erişilebilir olacak ve verilerin herhangi bir kullanımı, orijinal çalışmayı referans gösterecek ve katılımcıların gizliliğini koruyacaktır.

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. The dataset will be accessible only for academic purposes, and any use of the data will recognize the original study and maintain the confdentiality of the participants.

Çıkar Çatışması / Competing interests

Yazarlar, bu makalede sunulan çalışmayı etkileyebilecek herhangi bir çıkar çatışması veya kişisel ilişkiye sahip olmadıklarını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Yazar Katkıları / Authors' Contribution Statement

Yazarlar çalışmaya eşit düzeyde katkıda bulunmuş, makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasından doğabilecek her türlü sorumluluğu ortaklaşa üstlenmiştir.

The authors contributed equally to the study, read and approved the final version of the manuscript, and share responsibility for all aspects of the published work

Fon Desteği / Funding

Bu çalışma, kamu, özel veya kar amacı gütmeyen sektörlerdeki fon sağlayıcı kurumlardan herhangi bir özel destek almamıştır.

This research received no external funding.

Teşekkür / Acknowledgements

Bu çalışma Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalından mezun olan Furkan ŞAHİN'in yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir

This study was derived from the master's thesis of Furkan ŞAHİN, a graduate of the Department of Physical Education and Sports at Bayburt University.

References / Kaynaklar

Aitchison, C., Jordan, F., & Brackenridge, C. (1999). Women in leisure management: A survey of gender equity. Women in Management Review, 14(4), 121–127. https://www.emerald.com/gm/article/14/4/121/384151/Women-in-leisure-management-a-survey-of-gender adresinden edinilmiştir.

Akpınar, Ö., Koçak, S., & Özçelik, N. (2025). Sporda liderlik: Sistematik derleme. Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 5(2), 42-67. https://dergipark.org.tr/tr/pub/kafkassbd/issue/93124/1703167 adresinden edinilmiştir.

Alsalem, W. S. Y., Alamodi, L.A, Hazazi, A. T. M., Shibah, A. M., Jabri, S. A. & Albosruor, Z. A. (2017). Jazan Üniversitesi öğrencileri arasında zaman yönetiminin akademik performans üzerindeki etkisi. Mısır Hastane Tıbbı Dergisi, 69(8), 3042-3049. https://journals.ekb.eg/article_12721.html adresinden edinilmiştir.

Altınışık, Ü., & Çelik, A. (2022). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik yönelimleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Journal of Sport Sciences Research, 7(1), 225–236. Doi: 10.25307/jssr.1092906

Atalay, K., Eyuboğlu, E., & Şentürk, A. (2019). Muay-Thai antrenörlerinin liderlik stillerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi, 4(2), 61-75. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/659876 adresinden edinilmiştir.

Aydın, R., Bozkuş, T., & Kul, M. (2016). Beden eğitimi ve spor yüksekokullarındaki öğrencilerin liderlik özelliklerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. International Journal of Sport Culture and Science, 4(Special Issue 1), 122–131. https://dergipark.org.tr/en/pub/intjscs/issue/24486/259539 adresinden edinilmiştir.

Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). Transformational leadership (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Baykut-Öteleş, Ş. (2018). Üniversite öğrencilerinin zaman kullanma becerilerinin akademik performans üzerine etkisi: Sakarya Üniversitesi örneği. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 5(8), 12–21. https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/41059/496201 adresinden edinilmiştir.

Bunea, E. M. (2020). Leading and leisure: how serious leisure influences leaders' development and effectiveness. PhD-Thesis-Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam.

Buyrukoğlu, E. (2023). Rekreasyonda güncel konular ve yeni trendler. https://www.researchgate.net/publication/376076820_Rekreasyon_ve_Liderlik adresinden edinilmiştir.

Caldwell, L. L. (2005). Leisure and health: Why is leisure therapeutic? British Journal of Guidance & Counselling, 33(1), 7-26. Doi: 10.1080/03069880412331335939

Cengiz, R., & Güllü, S. (2018). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve fiziksel benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(4), 94–108. Doi: 10.31680/gaunjss.474908

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. Psychometrika, 16(3), 297–334. Doi:10.1007/BF02310555

Çakır, V. O. (2017). Üniversite serbest zaman doyum düzeyleri ile serbest zaman yönetimleri arasındaki ilişki. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 2(3), 17–27. https://dergipark.org.tr/en/pub/gaunjss/issue/31075/331319#article_cite adresinden edinilmiştir.

Çakır, Z., Erbaş, Ü., Gönen, M. A, Ceyhan, M., Öktem, T., Kul, M., Dilek, A.N., & Güzel, S. (2025b). Examination of trauma levels and earthquake stress coping strategies of university students who exercise and do not exercise after an earthquake. *BMC Psychology, 13*, 867. https://doi.org/10.1186/s40359-025-03108-x

Çankaya, M. T., & Harmandar-Demirel, D. (2024). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile boş zaman yönetimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Sportive, 7(1), 105–131. Doi: 10.53025/sportive.1444557

Durukan, E., Can, E., & Gök, S. (2007). Bir rekreasyon faaliyeti olarak – üniversitelerarası müsabakalara katılan sporcu öğrencilerin liderlik davranışlarının (anlayış gösterme boyutunda) karşılaştırılması. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri, 2(1), 23-30. https://dergipark.org.tr/en/pub/sybtd/issue/11434/136509 adresinden edinilmiştir.

Edginton, C. R., Jordan, D. J., DeGraaf, D. G., & Edginton, S. R. (2005). Leisure and life satisfaction: foundational perspectives. Boston: McGraw-Hill.

Glosecki, R. M. (2023). Exemplary leadership: A mixed methods case study discovering how park and recreation directors create meaning (Doctoral dissertation, University of Massachusetts Global).

Güler, B., Dursun, M., & Günay, M. (2020). Spor lisesi öğrencilerinin liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 576–587. https://dergipark.org.tr/en/pub/intjces/issue/59193/728343 adresinden edinilmiştir.

Gülşen, D. B. A., & Yıldız, A. B. (2022). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bireysel girişimcilik ve liderlik davranışlarına ilişkin öz algılarının incelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 13(3), 231-244. Doi: doi.org/10.17155/omuspd.1193189

Hultsman, W. Z. (1993). The influence of leisure-based leadership on group dynamics. Journal of Park and Recreation Administration, 11(2), 59-73.

Islam, K. A., Scalzo, N. J., & Williamson, D. (2024). Enhancing leadership development through serious leisure: Insights from pickleball. Available at SSRN 4812501. Doi: 10.2139/ssrn.4812501.

Iso-Ahola, S. E. (1999). Motivational foundations of leisure. In E. Jackson & T. L. Burton (Eds.), Leisure studies: Prospects for the twenty-first century (pp. 35–51). State College, PA: Venture.

İçer, Y. (2025). Gençlik ve spor il müdürlüklerinde görev yapan spor uzmanlarının etik liderlik algısı, yenilik yönelimi ile boş zaman engelleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Genç Spor Akademi Dergisi, 1(2), 127-141. Doi: 10.5281/zenodo.17086726

Karagöz, S., Dinç, H., & Kaya, D. G. (2022). Self-leadership and leisure management of sports science students in the online education process. International Journal of Technology in Education, 5(2), 206-220.

Karasar, N. (2014). Bilimsel araştırma yöntemi (27. baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karatepe, H. K., Yüce, U. Ö., & Yıldırım, T. Ö. (2020). Zaman yönetimi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 11(21), 1–21. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1132241 adresinden edinilmiştir.

Kendirli, S., Oğur, Y. G., Soysal, S., & Bozdağ, B. (2022). Antrenör adaylarının liderlik yönelimi ve boş zaman profilleri. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 3(3), 170-180. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/issue/87596/1561750 adresinden edinilmiştir.

Kırtepe, A., Yıldız, M., Güler, M., & Çetinkaya, A. F. (2022). Rekreasyon eğitimi almakta olan öğrencilerin iletişim ve öz liderlik becerilerinin incelenmesi. Turkish Studies-Social Sciences, 17(6). https://research.ebsco.com/c/pk5e2t/search/details/szjw37vvnv?db=e5h adresinden edinilmiştir.

Küçükeşmen, E., Şimşek, A., & Türkoğlu, M. E. (2020). Önlisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre boş zaman yönetimi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (38), 202–231. https://dergipark.org.tr/en/pub/sbe/issue/58152/827511 adresinden edinilmiştir.

Little, D. E., & Watkins, M. N. (2004). Exploring variation in recreation activity leaders' experiences of leading. Journal of Park & Recreation Administration, 22(1). https://research.ebsco.com/c/pk5e2t/search/details/zny2fh2znv?db=asn adresinden edinilmiştir.

Malema, M. J., Young, M. E., & Wegner, L. (2023). Leisure education to leadership: Youth with physical disabilities' experiences in south africa. African Journal of Disability (Online), 12, 1-12. Doi: 10.4102/ajod.v12i0.1234

Ok, E., & Eniola, J. (2024). Are women more collaborative than men? A look at leadership styles. https://www.researchgate.net/publication/387421817_Are_Women_More_Collaborative_Than_Men_A_Look_at_Leadership_Styles adresinden edinilmiştir.

Spisak, B. R., Grabo, A. E., Arvey, R. D., & Van Vugt, M. (2014). Keşif ve sömürü çağı: Değişim için onaylanan genç görünümlü liderler ve istikrar için onaylanan yaşlı görünümlü liderler. Liderlik Dergisi, 25 (5), 805-816. Doi: 10.1016/j.leaqua.2014.06.001

Su, İ. H., & Yıldırım, İ. (2022). Emeklilerde boş zaman yönetimi, rekreatif etkinlik katılımı ve yaşam doyumunun incelenmesi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(2), 117–132. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2777239 adresinden edinilmiştir.

Tapşın, F. O., Efeoğlu, H. C., & Akyel, Y. (2025). Judo antrenörlerinin çok yönlü liderlik yönelimlerinin incelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 19(2), 26-36. Doi: 10.61962/bsd.1619079

Tinsley, H. E. A., & Eldredge, B. D. (1995). Psychological benefits of leisure participation: A taxonomy of leisure activities based on their need-gratifying properties. Journal of Counseling Psychology, 42(2), 123–132.

Toros, T., & Duvan, A. (2011). Eskrimcilerde algılanan antrenörlük davranışı, kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(1), 33-41. https://dergipark.org.tr/en/pub/bsd/issue/53554/713340 adresinden edinilmiştir.

Weckwerth, C. F. (1957). A guide to the planning of curriculum for the pre-professional preparation of recreation leadership. New York University.

Yaşartürk, F., Akyüz, H., & Karataş, İ. (2018). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin boş zaman yönetimi ile akademik başarılarını etkileyen örgütsel faktörler arasındaki ilişkinin incelenmesi. Journal of Sport Sciences Research, 3(2), 233–243. Doi: 10.25307/jssr.485859

Yel, K., Şencan, D., Güzel, S., & Erkılıç, A. O. (2024). Physical activity, nutrition, and healthy living. International *Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS), 1*(3), 15-28. https://www.ijoss.org/Archive/ijoss-Volume1-issue3-02.pdf

Yılmaz, S., & Kurtipek, S. (2023). Spor yöneticisi adaylarının gelecek zaman algılarının boş zaman yönetimine etkisi. Mediterranean Journal of Sport Science, 6(4), 1178–1197. Doi: 10.38021/asbid.1340568

Yılmaz, S., Kurtipek, S., Güngör, N. B., Yenel, İ. F. (2024). Spor yöneticisi adaylarının karar verme stillerinin liderlik yönelimlerine etkisi. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 5(3), 211-224. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/issue/88720/1606171 adresinden edinilmiştir.

Yukl, G. (2013). Leadership in organizations (8th ed.). Boston: Pearson.

Yüce, M. S., Koç, K., Serarslan, M. Z., & Karakuş, B. (2025). Rekreatif olarak kış sporları yapan bireylerin çok yönlü liderlik yönelimleri ve heyecan arama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 6(1), 220-238. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ubosbid/issue/91579/1672617 adresinden edinilmiştir.

Disclaimer / Publisher's Note

The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and do not necessarily reflect the views of **IJOSS** and/or the editor(s). **IJOSS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content. **IJOSS** remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.